

da bi ga ožgali, se pa katranova plast kmalu odluši. Treba je torej kol na tistem koncu, kolikor ga bode pod zemljo površno ožgati, in predno se ohladi, toliko časa s katranom mazati, dokler oglje še kaj katrana srka. Lesni jesih in pa razpustljivo olje, ki sta v katranu, izpuhtita iz njega, ostali katran pa spremeni se v trdo smolo, katera je za zrak neprodrljiva. Potrebno je to delo izvršiti tudi še nekoliko na mestu kola, ki je ravno nad zemljo, ker ta del najprvo odgnije.

Shramba in pošiljatev cepičev po zimi.

Cepiče, katere rabimo za zimsko cepljenje, narežati jih je precej v jeseni, ko enkrat listje odpade in predno slana pritisne. Te cepiče položimo v senčen kraj ter jih nekoliko zasujemo z zemljo. Kakor hitro se prične močen ponočen mraz, moramo cepiče iz zemlje vzeti, jih po vrstah skupaj zvezati ter jih zaviti v močen papir, ki je s kakim cenim oljem napojen. Potem zavijmo te cepiče v mah ter jih zakopljimo v drevesnici ali na vrtu na kak kraj, ki je varen pred mišmi. Na ta način ohranimo cepiče skozi celo zimo zdrave in sveže. Noben od teh cepičev se ne pokvari, naj je še tako hud mraz. Olje zoperstoji vsled svoje narave mrazu, zabrani cepičem, da se izsušé, in ne pusti mokrote do cepičev. Tako zavite cepiče je mogoče pošiljati tudi v najhujši zimi kolikor le daleč hočemo. Poslani cepiči pridejo gotovo zdravi na namenjeni kraj, da le niso med tem časom prišli v kak zakurjen prostor. „Obstgarten.“

Kako spoznamo, da so vinograd napadle trtne uši in kje jih najdemo.

Ker je dolenjsko vinarstvo v vedno večji nevarnosti pred trtno ušjo in, kakor čujemo, še celó člani lokalnih komisij največkrat ne vejo, kako trtno uš iskati, zato prijavimo tu času primeren članek gospoda ravnatelja vinarske šole H. Goethe-ja:

Dokler je le posamezen trs napaden od trtne uši, je to v prvem letu in na zunanjih delih trsovih le malo ali celó nič poznati. In ravno zategavoljo je ta mrčes toliko nevaren, kajti v vsakem vinogradu je nekaj trsov, ki poleg drugih v rasti zaostajajo, pred časom žolto listje dobijo, malo rodijo, pa vendar temu ni kriva trtna uš; tudi nihče radi tega ne gre trsom koreninja pregledovat.

Dobro tudi znamo, da zamore takošne prikazni na trsu marsikaj zakriviti: izpita zemlja, velika in dolga moča ali suša, pregloboki ali preplitvi nasad, slabo vzrahljano dno, plesnjivec, slana, uime. Iz navedenih vzrokov nastanejo na trsu prikazni, ki so podobne onim, katere opazujemo, kedar je uš vinsko trto napadla.

Le takrat zamoremo zanesljivo prepričati se, ali imamo v svojem vinogradu trtno uš ali ne, če smo poleti zunanje dele trsove, pozimi pa njegove korenine s povekšalnim steklom pregledali.

Takošno pregledovanje vinogradov dobro opraviti zamore vsak vinogradar, vsak vinčar, kateri je le enkrat trtno uš na trsu videl. Treba mu pa je, da si kupi povekšalno steklo. Potem mora iti gledat, kakošne ima trs najmlajše in najfinejše korenine itd. Mnogokrat zapazimo takoj z golim očesom neke čudne vozlaste otekline, ki so po koreninica nastale vsled vbadanja trtne uši. Kedar takošnih oteklin kaj zagle-

damo, smemo precej zanesljivo sklepati, da je trs ušiv, čeravno se nahajajo ušivi trsi tudi brez oteklin. Najloži po tem načinu pregledujemo trsove meseca julija, avgusta in septembra, kedar so trtne uši na najzgor-njiših koreninica.

Se ve da ni zadosti trsu pregledati eno korenino ali korenine samo od ene strani. Velikoveč treba je trs okolo in okolo odkopati in vse korenine pregledati. Le tako je mogoče kaj zanesljivo resničnega povedati.

Pogosto se zgodi, da sumljivi trs nima nobenih uši, med tem, ko so njegovi na videz zdravi sosedi polni tega mrčesa.

Zatoraj je prav težko, popolnem za gotovo izreči: ta ali uni trs nima uši, ako smo en del njegovih korenin bili pregledali. Prav nemogoče je pa o večjem številu trsov ali o celém vinogradu reči, da je brez trtnih uši, ako smo posamesne trse, tu pa tam kate-rega, za pregledovanje izbrali, in še morebiti pri teh le nekatere korenine preiskali.

Tako imenovana „uradna pregledovanja“, na povedani način storjena, nimajo toraj nobene vrednosti, zlasti tam ne, kjer je v okolici uže mnogo gnjezd trtne uši. Tukaj je omenjeno pregledovanje še prav nevarno, ker pregledovalci trtno uš lahko dalje zatepejo in jo spravijo v vinograde, kjer nje še niso imeli, kajti mnogo skušenj nam je uže pokazalo, da so pregledovalci trtno uš na obleki, z obutalom, z orodjem prenesli v takošne vinograde, ki so bili trtne uši še popolnoma prosti.

Kjer so trtne uši uže bolj kakor leta dni ugnjezdene, ondi zamore posestnik to zanesljivo spoznati, kajti napadeni trs žene v drugem in tretjem letu svoje ušivosti odviše kratke, slabotne mladike z revnimi listki, kateri so sključeni, zaviti, bolehave, ter kmalu žolti postanejo; kabernkov je malo, ki le nepopolno in revno v grozdiče gredó, sploh celi trs kaže, da mu nekaj brani živeti in rasti. No, in tisto nekaj so trtne uši na njegovih koreninica. V četrtem letu mu segnjijejo korenine popolnem, če se trs ni prekopal ali če se mu ni dobro pognojilo. Naposled se ves trs posuši.

Kakor umirajočega človeka, tako zapustijo tudi trtne uši trs še poprej, kakor se popolnoma posuši. Napadejo pa sosedne najbližnje trse. Zato vidimo, da se trtnih uši gnjezda dalje širijo v okrogu. Izsesano trsove uši zapuščajo in se dalje selijo na tisto, ki je še zdravo, da najdejo zadostne hrane, katere jim je na starem selu bilo zmanjkalo.

Od starega gnjezda zapazimo kmalu bliže ali dalje novih ušnih gnjezd, kamor je mrčes bil zatepen po krilatih ušéh. Tako se širi trtna uš iz prvega gnjezda vedno dalje in naposled ugonobi ves vinograd, cele vinske gorice pa še nimamo sredstva, s katerim bi mogoče bilo to zabraniti. Kedar preiskujemo vinograde zavoljo trtne uši, treba je najpoprej iti gledat nasadov z novim trsovm, katero smo si bili od inod omislili, morebiti iz kraja, kjer trtna uš razsaja, kajti verjetno je, da smo s trsovm vred tudi trtno uš dobili.

Gospodarske izkušnje.

Skupna setev zimske in jare rži.

Neki holštajnski kmetovalec piše o skupni setvi zimske jare in rži to-le: Z zimsko ržjo obsejana njiva bila je spomladi tako redko obrastena, da sem mislil